

יישום IFRS בישראל
התפתחויות, עדכונים והשלכות המשבר בשוקי ההון

השלכות המשבר בשוקי ההון

משה פרץ
יעל ג'רסי

המחלקה המקצועית
קסלמן וקסלמן

יישום IFRS בישראל השלכות המשבר בשוקי ההון

השלכות חשבונאיות ודיווחיות

יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה והכרה

נכסים שאינם פיננסיים - ירידת ערך

ירידות בשוקי ההון = בדרך כלל, "טריגר" לבחינת ירידת ערך

מודלים שונים לנכסים שונים, כדוגמת:

מלאי (IAS 2)

- נמוך מבין עלות או שווי מימוש נטו
- ביסוס "שווי מימוש נטו" לתאריך המאזן

השקעות בכלולות (IAS 36 ו- IAS 39)

- חברה כלולה = CGU
- אינדיקטורים לפי IAS 39 ומדידה לפי IAS 36
- השפעת ירידת ערך שהוכרה ברמת המוחזקת
- חברה כלולה סחירה

רכוש קבוע ובלתי מוחשיים (IAS 36)

- סדר הבחינה
- הבחנה בין בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים מוגבל לבין אלו בעלי אורך חיים בלתי מוגבל
- הבחנה בין בלתי מוחשיים שמוכנים לשימוש לבין אלו שטרם מוכנים לשימוש

מוניטין (IAS 36)

- תדירות ועיתוי הבחינה (לא בהכרח רק במועד הבחינה השנתית)

טיפול חשבונאי בתקופות דיווח עוקבות

יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה והכרה

נכסים שאינם פיננסיים - ירידת ערך

השלכות פרקטיות בביצוע בחינת ירידת ערך

<p><u>מוניטין</u> ובלתי מוחשיים שאינם מופחתים - ביצוע הבחינה השנתית הקבועה בכל מקרה, גם אם מהווה בחינה נוספת</p> <p><u>כלל הנכסים</u> - אינדיקטורים לירידת ערך עשויים להופיע תוך זמן קצר בסביבה הכלכלית הנוכחית (מצריך מעקב שוטף)</p>	<p>בחינת ירידת ערך עשויה להידרש גם בתום השנה אף אם כבר בוצעה במהלך השנה</p>
<p>משתנה מרכזי - תחזיות תזרימי המזומנים; בחינת היקפי המכירות הצפויות, מחירי המכירה, המטבע, והעלויות, כמו גם השפעות מאקרו-כלכליות על מגמות ורווחיות החברה;</p> <p>מדד חשוב נוסף - שיעור ההיוון - שהינו בעל השפעה מיידית על סכום בר ההשבה</p>	<p>עדכון המשתנים וההנחות בבחינת ירידת הערך</p>
<p>עדכון תוכניות ותחזיות בהתאם למצב הנוכחי ולנסיבות העדכניות; אישור על ידי הגופים המוסמכים; הסתמכות על תחזיות ותקציבים שאושרו בעבר עשויה שלא להיות נאותה; ביסוס התחזיות - הסתמכות על נתוני שוק זמינים, ניתוח והבנת הפערים בין ההנחות לבין ראיות השוק, ניתוח והסבר הפערים בין מודל שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש (FVLCTS) לבין ערך שימוש (VIU)</p>	<p>עדכון התוכנית העסקית על מנת לשקף את השלכות המשבר</p>

יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה והכרה

נכסים שאינם פיננסיים - ירידת ערך

השלכות פרקטיות בביצוע בחינת ירידת ערך

<p>שיטה שעדיין רלוונטית ונאותה בשווקים תנודתיים, בהנחה שמשקפת את תחזיות תזרימי המזומנים לזמן הקצר ולזמן הארוך מנקודת ראות של Market Participate; יש להשוות את תוצאות ההערכה לנתוני שוק (חברות מתחרות, מכפילים וכו'...)</p>	<p>שימוש בשיטת ה- DCF על מנת לקבוע את ה- FVLCTS - עדיין אפשרי במצב הנוכחי</p>
<p>"Traditional Approach" - שימוש באומדן אחד של תזרימי המזומנים החזויים (the most likely), ושיעור הדיסקונט אחד. אי הוודאות תשתקף בפרמיית הסיכון שבשיעור הדיסקונט</p> <p>"Expected Cash Flow Approach" - שימוש בתחזיות שונות אפשריות של תזרימי המזומנים. אי הוודאות תשתקף בהסתברות ההתרחשות של כל תחזית</p>	<p>בתקופות שמאופיינות באי וודאות - השלכות על בחינת ירידת ערך</p>
<p>עדכון רק אם השינויים מספקים ראיות נוספות למצב ולנסיבות שקיימות בתאריך המאזן. שינויים כאמור שנובעים ממטבע והפרשי שער בדרך כלל לא יצריכו עדכון (בכל מקרה, ינתן גילוי בדוחות הכספיים לשינויים בעלי השפעה מהותית)</p>	<p>עדכון בחינת ירידת ערך בגין שינויים משמעותיים בהנחות לאחר תאריך המאזן ולפני פרסום הדוחות</p>

יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה והכרה

השקעות בנכסים פיננסיים - ירידת ערך

ירידת ערך - השלבים:

ראיות לקיומה של ירידת ערך

הכרה ומדידה של ירידת הערך

הטיפול בתקופות דיווח עוקבות
לרבות ביטול ירידת ערך שהוכרה

השקעות בנכסים פיננסיים - קטגוריות

שווי הוגן כנגד רווח והפסד
Fair Value Through Profit or Loss

נכסים פיננסיים המוחזקים לפדיון
Held to Maturity

הלוואות וחייבים
Loans & Receivables

נכסים פיננסיים זמינים למכירה
Available for Sale

יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה והכרה

השקעות בנכסים פיננסיים - ירידת ערך

בחינת קיומן של ראיות אובייקטיביות לירידת ערך בכל תאריך מאזן (רבעוני ושנתי)

ראיות לקיומה של ירידת ערך

סימנים לירידת ערך בהקשר להשקעה במכשירים הונניים הם:

- (1) **תקופה ממושכת** שבה השווי נמוך מהותית מעלותו המקורית - או -
- (2) **ירידה משמעותית** בשווי ההוגן מתחת לעלותו שינויים משמעותיים בעלי השפעה שלילית אשר התרחשו בסביבה הטכנולוגית, הכלכלית או המשפטית שבה פועל המנפיק ואשר מצביעים על כך שלא ניתן להשיב את עלות ההשקעה

דוגמאות לראיה אובייקטיבית:

- קשיים פיננסיים של החייב;
- הפרת הסכם;
- ויתור של המלווה ללווה;
- הלווה נכנס להליך פירוק;
- יציאה משוק פעיל עקב קשיים פיננסיים

תשומת לב ל- FAQ 14
שפרסמה רשות ניירות ערך

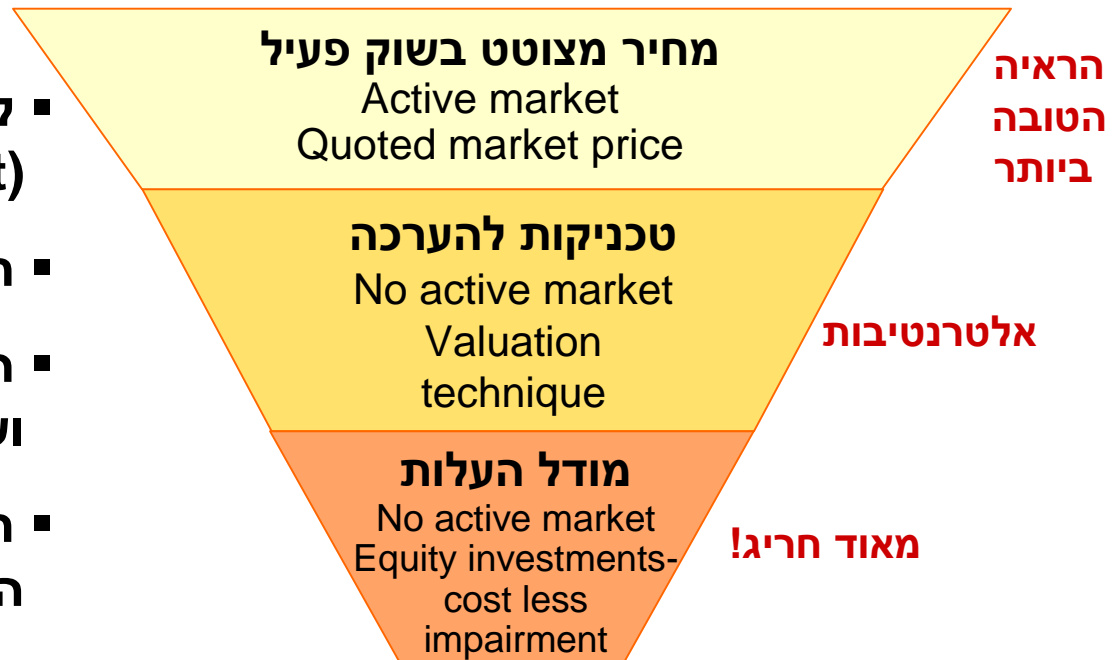
יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה והכרה

השקעות בנכסים פיננסיים - קביעת שווי הוגן

"הסכום בו ניתן להחליף נכס או לסלק התחייבות, בעסקה בתום לב בין קונה
מרצון לבין מוכר מרצון, הפועלים בצורה מושכלת"

- קיומו של "שוק פעיל"
(Active Market)
- תנודתיות נוכחית בשוקי ההון
- הפסקת קיומו של "שוק פעיל"
ושימוש בטכניקות הערכה
- חשיבה מחודשת על חשבונאות
ה - MTM

יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה והכרה

השקעות בנכסים פיננסיים - סיווג בין קטגוריות

מצב קיים לפני תיקון IAS 39 (מחודש אוקטובר 2008)

לא ניתן לסווג מחדש
(סיווג בהכרה לראשונה בלבד, ללא שינוי בתקופות עוקבות)

ככלל, סנקציות בסווג מחדש
(למעט קיומה של "מכירה מותרת")

לא ניתן לסווג מחדש
(סיווג בהכרה לראשונה בלבד, ללא שינוי בתקופות עוקבות)

נכסים פיננסיים

שווי הוגן כנגד רווח והפסד
Fair Value Through Profit or Loss

נכסים פיננסיים המוחזקים לפדיון
Held to Maturity

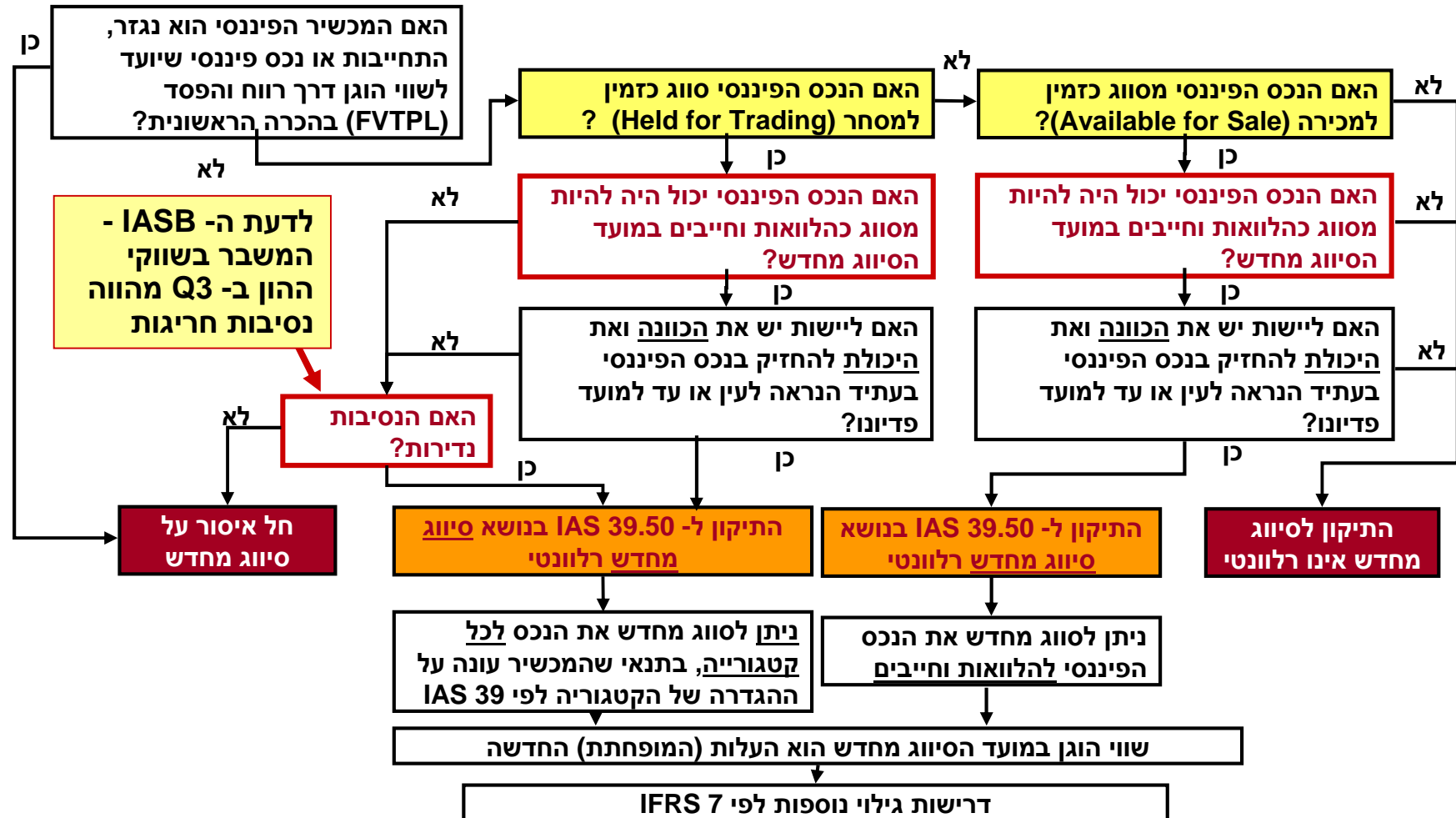
הלוואות וחייבים
Loans & Receivables

נכסים פיננסיים זמינים למכירה
Available for Sale

יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה והכרה

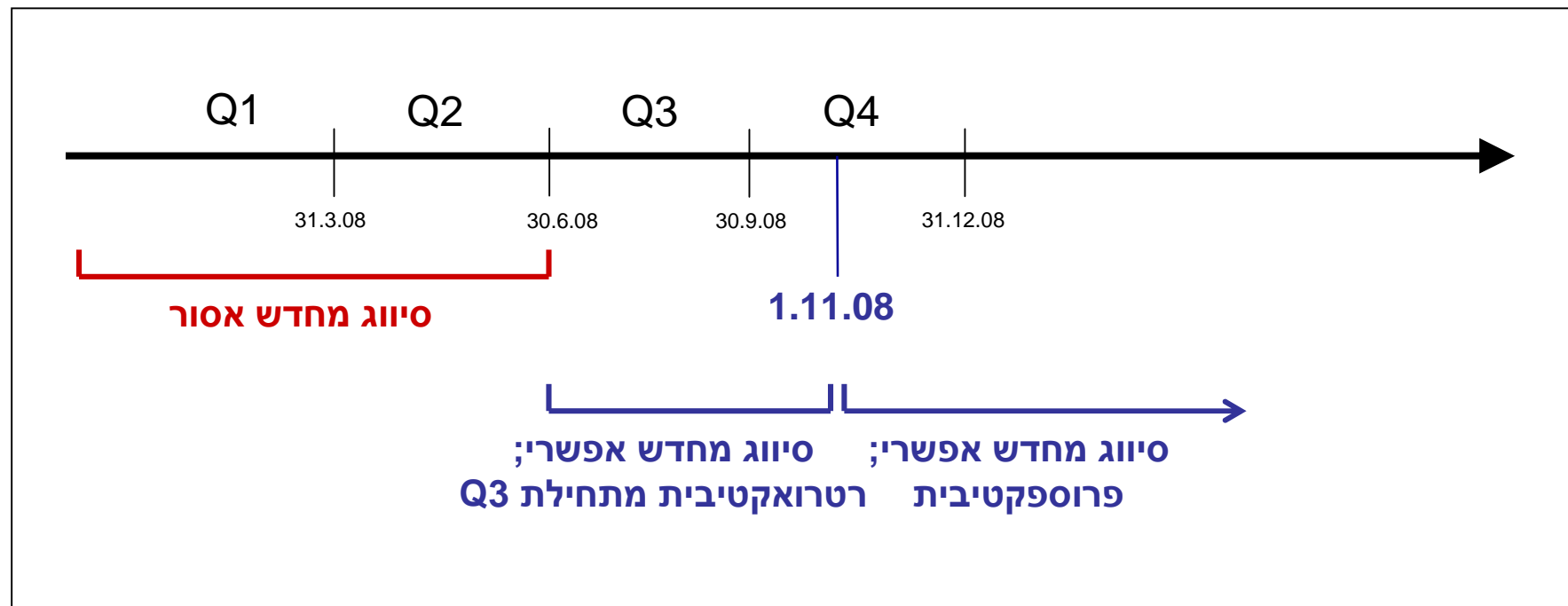
תיקון IAS 39 (מחודש אוקטובר 2008)

יישום IFRS בישראל השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה והכרה

תיקון IAS 39 (מחודש אוקטובר 2008)

אופן היישום:

יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה והכרה

הטבות לעובדים לאחר פרישה - תוכנית הטבה מוגדרת (IAS 19)

תוכנית הטבה מוגדרת, נטו

נכסי התוכנית (Plan Assets)

בניכוי -

התחייבויות התוכנית

על בסיס שווי הוגן של
נכסי התוכנית

על בסיס הערכה
אקטוארית

רווחים / הפסדים אקטואריים

(שיעורי היוון, תשואה חזויה של נכסי התוכנית, תחלופה
ותמותה של עובדים, שינוי עתידי במשכורות)

מדיניות חשבונאית:

גישת הרצועה (Corridor)

הכרה מיידית בעודפים (CI)

הכרה מיידית ברווח והפסד

יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה והכרה

הטבות לעובדים לאחר פרישה - תוכנית הטבה מוגדרת (IAS 19)

השלכות המשבר:

- דוחות כספיים ביניים לעומת דוחות כספיים שנתיים
- בחינת עדכניות ההנחות האקטואריות (שיעור תשואה צפויה, שיעור היוון וכו'...)
- תוכניות רה-ארגון ופיטורים של עובדים (Settlements and Curtainments)
- עובדי בנות / מוחזקות במדיניות זרות - קיומו של Deep Market לאגרות חוב קונצרניות

יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה והכרה

תשלום מבוסס מניות

השפעות המשבר: מחירי מניה ↓ אופציות מחוץ לכסף ← "שינוי" תנאים

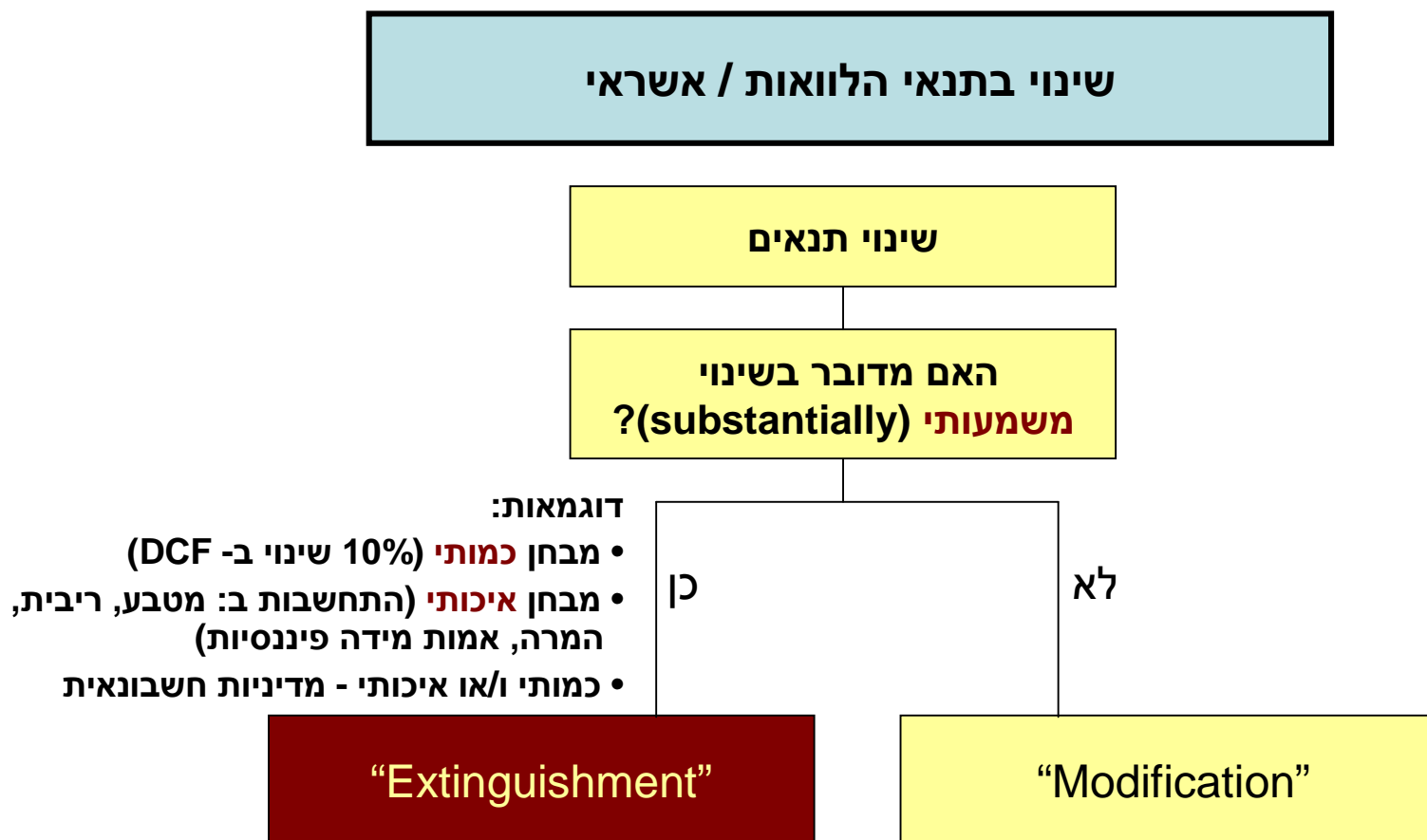
תשלום מבוסס מניות שמסולק במכשירים הוניים:

מהות השינוי	השלכות חשבונאיות
ביטול הענקה	אי ביטול ההוצאה שהוכרה (על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה); הכרה מיידית ביתרת הטבה שטרם הוכרה (כהוצאה)
ביטול ותשלום מזומן / רכישה חזרה	סך הטבה / הוצאה שתוכר שווה לשווי ההוגן של ההענקה במועד ההענקה המקורי, בתוספת, עודף המזומן על השווי ההוגן של המכשירים הוניים במועד הביטול/הרכישה
שינוי תנאים, כדוגמת: הפחתת תוספת המימוש (Repricing)	המשך הכרה בשווי ההוגן שנמדד במועד ההענקה; בתוספת - השווי ההוגן התוספתי במועד השינוי
ביטול והענקה	אם הישות רואה בהענקה החדשה <u>כמחליפה</u> את ההענקה שבוטלה - טיפול כ"שינוי תנאים" אחרת - טיפול חשבונאי כ"ביטול הענקה" וביצוע הענקה חדשה (שווי הוגן מלא)

תשלום מבוסס מניות שמסולק במזומן - עדכון שווי הוגן של ההתחייבות (כנגד רווח והפסד)

יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה והכרה

יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - מדידה, הצגה והכרה

השלכות הכרה ומדידה נוספות

- השקעות ב- Money Market Funds
- מסים על ההכנסה (בפרט, נכסי מס נדחים)
- נגזרים משובצים
- מכשירים פיננסיים נגזרים וחשבונאות הגנה
- איחוד יישויות למטרות מיוחדות (SPEs)
- ערבויות
- חוזים מכבידים
- הערכות שווי וצירופן - לרבות תדירות ביצוע ההערכה (כגון: נדל"ן להשקעה)
- עסקות עם בעלי שליטה
- אמות מידה פיננסיות
- הצגה בדוחות הכספיים (שוטפים / לא-שוטפים)
- הנחת "עסק חי"

יישום IFRS בישראל

השלכות המשבר בשוקי ההון - גילוי ושקיפות

רשות ניירות ערך*

- תיאור התפתחות עסקי התאגיד
- הסברים בדוח הדירקטוריון (מצב כספי, תוצאות הפעילות, מקורות מימון, נזילות; אומדנים חשבונאיים קריטיים; חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם)
- הנחיות רשות (גילוי תזרים מזומנים למימון פירעון התחייבויות התאגיד), ו-FAQs (הגילוי הנדרש בדוח הדירקטוריון בקשר עם ירידת ערך מכשירים פיננסיים; הגילוי הנדרש בדוח הדירקטוריון בנוגע להתחייבויות פיננסיות המיועדות כשווי הוגן דרך רווח או הפסד)
- עסקות עם בעלי שליטה
- צירוף הערכות שווי מהותיות מאוד
- צירוף דוחות חברה כלולה

IFRS*

- **IAS 1 הצגת דוחות כספיים** (גורמי מפתח לחוסר וודאות באומדן; שיקול דעת בתהליך יישום מדיניות חשבונאית בעלת השפעה משמעותית ביותר; עסק חי; ניהול ההון)
- **IFRS 7 מכשירים פיננסיים: גילויים** [כשלים והפרות; הפסדי אשראי; הערכת שווי הוגן; מהות והיקף הסיכונים (אשראי, לרבות חייבים בפיגור; נזילות; שוק) וכו'...]
- **IAS 37 הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים** (הפרשות, תלויות, חוזים מכבידים, שינוי מבני)
- **IAS 40 נדל"ן להשקעה**
- **IAS 19 הטבות עובד** (השפעת צימצום וסילוק; הנחות אקטואריות...)
- **IAS 10 אירועים לאחר תאריך המאזן**
- **ירידות ערך** (IAS 2; IAS 36)

**במצגת זו מובאים עיקרי פרסומים המוזכרים בה והיא אינה כוללת את כל ההיבטים
החשבונאיים הכלולים בפרסומים המוזכרים בה שעשויים להיות רלוונטיים לטיפול בסוגיות
חשבונאיות שונות.**

אין לראות בתוכנה של מצגת זו מתן ייעוץ או חוות דעת מקצועית.

דברי התקינה המופיעים במצגת אינם נוסח רשמי. רק הנוסח הרשמי של התקינה מחייב.

© 2008 PricewaterhouseCoopers and/or Kesselman & Kesselman C.P.A. (Isr.).

All rights reserved.

PricewaterhouseCoopers refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited, each of which is a separate and independent legal entity.

PricewaterhouseCoopers and Kesselman & Kesselman C.P.A. (Isr.) accept no liability or responsibility to the contents of this publication or any reliance placed on it.